

in geweest
twee?
huysen, daer
plancken, of
n of al te
seer krank
tuyden, in
in huys te
n, ofte uyt
raet te gaan,
ts als goets
van de pest
erder sullen
door, ende
den op den
n alleen de
tegen haren
n leven ende
de pest in
verhieden
in d'e'en of
ouderen, is
ten die gene,
t; maar dat
de kerk
lesse hart
en tijt mis-
menschen,
net de aen-
e ook een
ter plaetse
de besmette
resolvoerd,
ers konnen
ende ver-
levens ende
d'heyt ende
dienvolgens
ende verderf
sulcks hem
beschadigt,
sijn sijnde,
nige plaetse
4, 5, 6, 7, 8.
racht wor-
ds, en an-
t hij niet
eke, maar
beder, dat
t de kran-
der Israel
ur dit wa-
toch ook
hier heeft
beslissende
me lijders
ieting van
et middel
t zijn, ons
f in deze
200 zou
het aan-
de hand
hem voor
het hoogmo-
ij preken,
ere onzen
leen hij,
t hij de
mag en
elen aan-
n broeder.
en alle
en moe-
te gebo-
met de
zet, strijd
n verderf.
n schuld,
onheilge
erdwijnen
de kracht,
de weten-
t zou de
n; maar
verzaam-
n en be-
onvoor-
n, zoodat
ealist de
t gebruik
en ieder
dan niet,
shoudenis
n en de
heel.
een ver-
ven van
a. En in
ls hoofd
lk.
aren ook
maakt
emeente-
veel pke-
gebe-
ig tot het
de inen-
ve Gods,
n aanbe-
ken kon.
op, maar
de hoog-
was stil-
erke de
en weer
mdat de
ven aan
n in de

hebben we vrijheid, om zulk een middel
aan te wenden, als we zelf beseffen dat het
ons van God komt, en Hij er de eere van
heeft.

Onze broeders in Amerika.

Er is te Roseland bij Chicago een uitge-
breid werk van den heer A. Koppelaar
verschenen onder den titel: *Toelichting in
zake den kerkelijken strijd in Noord-Amerika
tusschen de Oud-Holl. Geref. kerk (Dutch
Ref. Ch.) en de Holl. Chr. Geref. kerk
(Dutch Chr. Ref. Ch.).*

De lezing van dit werk verdient aanbe-
veling, omdat er duidelijk uit wordt, hoe
hoog tijd het is, dat ter wille van den
Gereformeerden naam deze broedertwist be-
slecht worde.

Nu acht deze schrijver, dat de Gerefor-
meerde kerken in Nederland hiertoe allicht
haar goede diensten zouden kunnen bewijzen.
Hierover laat hij zich aldus uit.

De schrijver van 'Wekelijks Budget' schijnt
eenigszins bekommerd over de hiërarchie der
Nederlandsche Geref. Kerken, jegens de Geref.
Kerken in Amerika. Hij vreest voor een ker-
kelijke rechtbank, waarvoor de Ref. Church
door de Dutch Chr. Ref. Church, zal worden
aangeklaagd, wegens:

- a. ongereformeerde gezangen;
- b. ongeoorloofde ticht jegens vrijmetselaars;
- c. vrije en ongeoorloofde opnemingen van
Arminianen.

Dat de Nederl. Geref. Kerken over zulk een
aanklacht niet zouden mogen oordeelen, als zijnde
zulk buiten hare competentie, is m. i. niet de
competentie der Kerke Christi in tegenspraak.
Hare competentie brengt niet slechts mede,
maar *legt haar op en gebiedt haar* voor het
zielenheil te waken van de naar hier vertre-
kende emigranten; en ook om niet alleen ge-
meenschap der heiligen te oedelen, door een
bloote begroeting op Synoden, maar om te
trachten als *gereformeerde wereldkerk*, zich tegen-
over de dwalingen van God-miskennende of ver-
duistering van het Bloed der verzoening een-
zijdig, onkunde, sectariane en farizeïsche anderszids,
te openbaren.

De aanklacht van Ds. J. H. Vos is niet aan-
genomen op de Synode te Dordrecht in 1893.
Waarom niet? Omdat de aanklacht niet verge-
zeld ging van bewijzen. En als bewijs moet
men *feiten* aanwijzen, *zwart op wit*, of onder
eene kunnen bevestigen.

Dewijl wij evengoed de Dutch Chr. Ref.
Church kunnen belasten met nietzeggende
bewijzen of met groote en ontzagwekkende holle
phrasen, *zoals* reeds lang is geschied en op de
Synode te Dordt afgekeurd en nu weer door
Ds. H. Benker, 'Calvinistisch woord aangetoond',
(Rechtsbestaan" laatste ged.) zonder steekhou-
dende argumenten, behooven wij o. i. voor de
kerkelijke uitspraak niet te vrezen.

Geloof niet, waarde heer en vriend, dat men
tegenwoordig in Nederland zich knollen voor
cittroenen in de hand laat stoppen. Het is
waar, Ds. Benker schrijft o. m., dat vrijmetsel-
aren even goed als voor 1893 toegelaten worden;
maar dewijl zulk een aanklacht weer los daer-
heen is geworpen, zonder bewijs, zullen de
Geref. Kerken in Nederland oordeelen:

- a. Ds. Benker weet geen plaats waar, *tijd
wanneer en hoe* de zonde op te noemen.
- b. Weik bewijst Ds. Benker, dat *publiek*
de vrijmetselaars aangenomen worden in de
Geref. Kerken?

c. Verborgten zonden kan de Kerk niet be-
handelen, omdat zij geen *inquisitoriaal* karakter
heeft. *De intimis non iudicat ecclesia* is
beslist de leuze der Geref. Kerken in Nederland.

Nu brengt het zielenheil der emigranten en
het kerkelijk standpunt der zich noemende
Hollandsche Kerken van afkomst en tegenwoor-
dig openbaring in N-Amerika ook mede, dat
de broeders in Nederland voor zich zullen
beslissen, waar zij hun geestelijk kroost aan
toevertrouwen? Komt zij in de Ref. Church,
die volgens de Holl. Chr. Geref. broeders een
"pool" gelijkt, vol dwaling in leer, tucht en
dienst, dan zondigen zij een zeer groote zonde.
God eischt hen van hen, dat zij de vertrekken-
den met attest naar de *wettige* openbaring van 't
lichaam Christi zenden.

Om te weten welke Kerk de wettige open-
baring van het lichaam Christi is, in N-Amerika,
moet de geschiedenis geraadpleegd worden,
alsmede de Belijdenis der beide kerkgroepen.
Uit de Synodale verhandelingen, alsmede uit de
critiek in de kerkelijke organen — immers, er
zijn een aantal speurhonden, die afgericht zijn
op vrijmetselaars, gerangen en Arminianen — zal
het evident blijken, aan welke Kerk de zorg
van de emigranten moet worden opgedragen,
die dan ook op haar beurt bevoegd is om mee-
te spreken. De andere Kerk zal dan geen
erkenning mogen hebben, maar zitting geweig-
erd op de Synoden, als: a. valsche Kerk, d. i.
synagoge des satans; b. *Kerk in dijn versal*,
waarmede te breken door roeping en plicht
is, omdat *reformatie* niet geduld wordt, maar
door vervolging en ontzetting uit het ambt en
lidmaatschap verhindert wordt binnen haar.
En hieruit volgt dan weer als van zelf, dat
diegenen, die God de Heere verwaardigde Zijne
Kerke tot openbaring te brengen, door breuke
met de bestaande, die in leer, tucht en dienst
een schijnkerk werd, erkend moesten worden
als *wettige openbaringen* in elk land, dorp of
stad, waar zij reformatisch optraden. Bleek
het nu, dat genoemde Kerk *geen* synagoge des
satans was en *geen* Kerk in dijn versal, maar
eene Kerk, die op enkele plaatsen wellicht geen
geoorde tucht oefende of ook wel ongerefor-
meerde leeren tuchtelooz liet begaan, dan zou
afschieding van zulk een kerkverband als revo-
lutionair beschouwd worden. Zulk een Kerk,
die revolutionaire fundamente en bouwre-
deelt, zou als van zelf ook niet erkend kunnen
worden door de Ned. Geref. Kerken. En daar
een van beiden waar is: of de scheiding, die
in 1857 en 1882 hier plaats greep, is reforma-
tisch, of zij is revolutionair; daarom is het
noodig en voor het zielenheil der Nederlandsche
emigranten, en voor het Calvinistisch beginsel
van kerkregering, dat de Ned. Geref. Kerken
hunne roeping verstaan.

Die roeping is geen andere, dan onderzoek
in te stellen en Verencinging te bevorderen in
de Geref. Kerken in Amerika. En indien som-
migen weigeren te vereenigen op de voorwaar-
den, door de Geref. Kerken in Nederland en
in Amerika vastgesteld, dat dan de kerkelijke
correspondentie met hen afgesneden worde.

Bloot complimentatie is daarenboven onvol-
doende, om in een Wereldconcilie der alge-
meene Geref. Christenheid samen te komen en
vraagstukken te behandelen, die in 1618 en
1619 te Dordrecht (Ned.) vastgesteld zijn, maar
heden herziening behoeven.

Het confederatief verband nadert dan eerst
zijn voltooiing, als alle belijders van de
Paulinische leer over de geheele wereld, elkan-
der de behulpzame hand bieden. En dit kan
niet geschieden door begroeting, maar door
meespreken in de kardinale vraagstukken.
In het beginsel van Geref. kerkrecht ligt m. i.
ook, dat in verband met den kerkelijken toestand
in Amerika, alle popingen moeten worden aan-
gewend, om alle Gereformeerden kerkelijk te
vereenigen. Het moet uitkomen, dat de Ker-
ken Christi op aarde maar een lichaam zijn,
waarvan Jezus Christus, onze dierbare Goel,
Prophet, Priester en Koning is. Hij is de
Koning der koningen, de Heer der Heeren.
Een Heer, een geloof, een doop te belijden, is
het kenmerk der waarachtige eenheid in Gods
Woord, aangewezen voor Christus Kerk op
aarde. De Godsopenbaring leert ons evident,
en de Geref. Kerk belijdt op grond daarvan:
«Wat God samengevoegd heeft, mag de mensch
niet scheiden».

Lezen en zonde is alle menschenpogen in
Jezus Kerk. *Waarheid en Heiligheid* zijn
uit God.

De Apostel Paulus roept de geloovigen van
zijn tijd en ook ons, door den Geest des Hee-
ren toe, om de ongelovigen en de heidenen
niet na te volgen in ongehoorzaamheid, onkunde
en wereldzin, maar «navolgers Gods te zijn, als
geliefde kinderen», opdat Gods verkiesing in
Christus openbaar worde jegens ons, uit het
benaarstigen van onze roeping, overeenkomstig
de Godsopenbaring te betrachten.

Eer dat wij eindigen, merken we op: wie de
scheiding onder de Nederlandsche belijders in
het Westen van Amerika wil leeren kennen, de
historie der scheiding in Nederland moet bestu-
deren. Het provisioneel standpunt van Ds. A.
C. van Raalte c. s. werd in 1839 verworpen
door het ontstaan van de zich noemende Kruis-
gemeenten enerzijds, en het uitruilen van het
gereformeerde kerkrecht voor het Labadistische
kerkdoe door Ds. Scholte en Ds. Ledebor
anderzijds. Wie nu letten wil en kan op het
verloop, dat de miskenning der historie door
Ds. Scholte en Ledebor, *heden* te aanschouwen
geeft, zal uitvinden, dat hun kerkelijk nakroost
de grootste verdeeldheid te aanschouwen geeft.
Niet het Koningschap van Christus, maar
nabootsing onder een zeer vromen vorm, waaraan
menschenpogen ten grondslag ligt, is het resul-
taat. Meerderheid van stemmen beslissen steeds
bij de minachters van Christus Koningschap.
En ofschoon wij geen andere dan *oprechte* be-
doelingen mogen veronderstellen bij Ds. Scholte
en Ds. Ledebor, toch leert ons hier weer de
historie, hoe dat zelfs hun eigen geloofskracht
en gereformeerde wetenschap, onderging in
sectarische bekrompenheid.

Satan is de tegenvoet van Jezus Christus en
Zijne Kerk op aarde. Voortijds tastte satan
met de wapenen der onkunde het Profetisch
ambt van Christus aan. Satan had in de Kerke
Christi zijne vaallen en zelfs met de onkunde
der godzalige Vadersen bestreed hij de leer der
vrije Genade in Christus, zonder de werken
der Wet. De voorverordening of predesti-
natie wist Satan in nevelen te hullen: Gods volk
deed daaraan mee.

Augustinus vermoedt, door 's Heeren Geest
geleid, een middel te zijn om de Paulinische
leer enigszins op te helderen. Bernhards
volgde later de lijn van Augustinus. Calvin
zou het middel in 's Heeren hand worden om
de Paulinische leer na verloop van eenige
eeuwen, helder en zuiver te ontwikkelen.

Satan bestreed in 't bijzonder het Bloed der
verzoening en de voorbidding Christi, nadat hij
het Profetisch ambt Christi had beneveld. Het
Priesterschap Christi moest ook in nevelen worden
gehuld. De kerkhistorie leert ons de uitkomst.
Nu was het Koningschap Christi aan de orde,
om daarop bijzonder te letten. Van twee zijden
bestrijft Satan Christus Koningschap. Ter
eener zijde moest dit ambt in nevelen gehuld
in de veste der Kerke, om de aanbidders en
belijders van dien Koning te doen dwalen en
's Heeren ongenoege over hen te doen komen.
Ter anderzijde moest in de Kerke Christi,
door *vergule* vroomheid en *nabootsing*, de kin-
deren des Koninkrijks verdeelen. Het koninklijk
ambt van onzen Heer, wil Satan uitruilen voor
onwaachtighe vroomheid, die door hem zelf
wordt ingegeven.

O, belijders des Heeren! word van den booze
niet overwonnen; laat Satan U niet met zijnen
demonischen invloed bezielen. Waakt op; eert
dien Koning der koningen; helst zijne Wetten
lief. Geboortzaam Zijne bevelen en eerbiedig
Zijne ambten. Welgelukzalig is het volk, dat
het geklink kent en het koninklijk ambt van
Jezus Christus naar waarheid waardeert.

Dit stuk namen we in zijn geheel over,
omdat men eerst door zulk een stuk door te
lezen merkt, hoe ernstig het geschil is, en
wat geestelijke kwaad er uit dezen strijd staat
geboren te worden.

Ons dunkt, indien onze kerken geroepen
werden, om in deze zaak de Amerikaanse
kerken van goeden raad te dienen,
zou dit *niet* moeten strekken om partij te
kiezen, maar om *verzoening* op te treden,
en mocht het zijn, met Gods genadige hulpe
ook in Amerika de breuke tusschen de
broeders te heelen.

Voor zoover wij uit de verte over de
zaak kunnen oordeelen, is er aan beide
kanten wel een steek los, en deed men
beter met op eigen terrein elke korrel van
den verkeerden zandruisem uit te bannen,
dan dat men met arendsoogen die korrel
bij een andere kerk opspoort.

De liefde moet ook hier de band der
volmaaktheid zijn, en beider zin en bedoel-
en moet zich vereenigen in het hoog en
heilig streven, om den Gereformeerden naam
tot eere en invloed te brengen, ook in het
kerkelijk zoo blootgestelde Amerika.

Recensie.

In Seyffards *Boekhandel* verscheen van
C. F. SCÖTTELDREIJER, een *ernstige waar-
schuwing tegen een groot gevaar*, waarin op
kiesche, teedere en hoogst ernstige wijze de
vreesselijke zonde der zelfbevekkeling, die,
helaas, zoo ontzettend rondsluip, wordt be-
streden met alle kracht.

In wat geest dit goede boekje geschre-
ven is, blijkt uit dit roerende slot:
Voor ik de pen neerleg, moet ik u, mijn
jongen vriend, die u aan dit kwaad schuldig
weet en er berouw over hebt, nog eene gewich-
tige mededeeling doen.

De Heere zegt in Zijn heilig Woord: «Die
Zijne overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig
zijn; maar die ze bekend en laat, zal barm-

hartigheid verwerven. (Spr. 28: 13) En op een
andere plaats (1 Joh. 1: 9): «Indien wij onze
zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig,
dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige
van alle ongerechtigheid».

Die troostwoorden en nog vele andere zijn
geschreven op 's Heeren last, opdat gij in uw
droefheid en vreeze hoop zoudt scheppen. Want
die waarlijk berouw heeft, ziet zijne overtredding;
hij erkent die; hij bekent, dat hij tegen God
gezondigd heeft; hij is daarover diep bedroefd
en wenscht niets vuriger dan dat hem zijne
overtredingen vergeven worden. Welnu, de
weg van vergeving is, voor den berouwhebbende,
van Godswege gebaad in Zijnen lieven Zoon
Jezus Christus. Gij moet dus naar Jezus toe.
Hij heeft den berouwhebbenden moedernaam
aan het kruis gered en gezaligd. Zijn bloed,
dat Hij in Zijn offerdood gestort heeft, reinigt
van alle zonden. Hij is volkomen machtig,
om ook u te verlossen, niet alleen van uwe
vulle zonden, maar ook van alle overheersching
der zonde. Daarom riep Zijn vriendelijke mond
het uit, toen Hij nog op aarde was: «Ik ben
de weg, de waarheid en het leven.» En op
eene andere keer: Komt herwaarts tot Mij,
allen, die vermoeid en belast zijt; Ik zal u
ruste geven. Neemt mijn juk op u en leert
van Mij, dat Ik zachtafgedig ben en nederig
van hart; en gij zult rust vinden voor uwe ziel.
Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht».

Gij moogt dus niet wanhopen. Immers Jezus
Christus roept, dat ge *tot Hem* moet komen.
«Komt herwaarts», beteekent zooveel als: «Komt
hierheen.» «Komt hier.» Niet zelden gebeurt
het toch, dat iemand, die gaarne verlost wil
wezen, niet terstond naar Jezus gaat, maar door
eigen kracht of zelfbedachte middelen vergeving
en verlossing zoekt. Dat zoeken is in de ver-
keerde richting, want het is van Jezus af en
loopt op teleurstelling uit. Daarom roept de
Heere: «Komt herwaarts tot Mij!» Die dus in
waarheid vergeving en verlossing zoekt, moet
naar Jezus heen, en hij zal beiden ontvangen.

Er zijn voorbeelden van knapen en jongelingen,
die overtuigd zijn geworden van den zondigen
weg, dien zij bewandelden; die de afschwe-
lijkheid van de geheime zonde, waartegen dit
boekje waarschuwt, hebben ingezien; die tot
Jezus zijn gevloden met de ootmoedige en op-
rechte bede om vergeving en verlossing; en die
ondervonden hebben, dat het waarachtig is,
wat Jezus aan dezulken beloofd heeft: «Ik zal
u ruste geven».

Ik herinner mij (om uit veel en voorbeeld te
nemen) wat een oud-militair mij uit zijn jon-
gelingsleven verhaalde.
Op zekeren nacht was hij in felle verzoeking
tot zonde. Hij wist, dat hij niet doen mocht,
wat zijn booze hart begeerde; hij redeneerde
en worstelde er tegen; maar de verzoeking
werd al sterker. Het zweet brak hem uit. In
zijn angst riep hij tot Jezus: «Heere Jezus, help
mij!» En in het volgende oogenblik was de
kracht der verzoeking gebroken. Hij kreeg rust
en kon slapen.

Zoo is het, Jezus, die den zinkenden Petrus
verhoorde, verhoort ook alle roepen, dat in den
strijd tegen de zonde tot Hem opgaat om Zijne
hulp, Zijne bewaaring, Zijne redding.
Er zijn voorbeelden van, dat knapen en jon-
gelingen, met wien het reeds zoover gekomen
was, dat zij de verzwakende en verwoestende
gevolgen van de schandelijke zelfbevekkeling,
waaraan zij zich overgaven, duidelijk begonnen
te gevoelen, stil gehouden werden op dien ver-
derfelijken weg; en, na door Jezus genade van
de heerschappij der zonde verlost te zijn, nog
flinke mannen zijn geworden; mannen, uit hoer-
geren of lagere stand, die door Hem in de
maatschappij en in de kerk tot sieraad zijn
gesteld en tot sprekende bewijzen van de won-
dere werking Zijner minnende genade.

Daarom, mijn jonge vriend, die gaarne verlost
wilt zijn van het inwonende bederf en bestand
tegen de zonde, die lichtelijk omringt, vlucht
tot Jezus en neem Zijn juk op u; d. i. onder-
werp u *niet geheel uw hart* aan Zijne tucht en
leiding, aan Zijne besturing en heerschappij.

Dat toch aller oog voor deze omsluiting
van Satan openga. Dat toch vader en moe-
der wakte. Dat toch onze jongelingen en
jongedochters in reinheid voor reinheid wor-
den opgevoed.

Ook hier geldt het: De reinen van harte
zullen God zien.

Deze zonde vermoordt de zielen.

PASTORIE

te Boornbergum en Korteheem.

In hartelijken dank bij ondergeteekende ont-
vangen voor de te bouwen pastorie, van den
heer D. van Dalen te Leiden, uit kerk C. f. 250.
H. G. V. D. LAAS, Scriba.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAEGERS, van J. v. d.
Rijl, te Aarlanderveen f. 250; van G. J. Light
te Leiden, geconlecteerd f. 250; uit het busje
van Mej. R. R. te Amsterdam, geconlecteerd in
den huiselijken kring, f. 15-50.

Uit de Pers.

Over het belangrijk vonnis door de rechtbank
in zake de Beheersquaestie te St-Anna-Parochie
gewezen, schrijft Dr. Cannegieter in de *Kerk-
Cour.* dit:

Mijne verwachting omtrent den uitslag van dit
geding formuleerde ik in Maart 1893 aldus:

«Hunne vordering» — d. i. die van de nieuwe
kerkvoogden — «bij den burgerlijken rechter tegen
de oude, d. i. in dit geval de bevoegde kerkvoog-
den, tot overgave van de administratie, zal hun
door den burgerlijken rechter op grond van hunne
incompetentie moeten worden ontzegd» (de mijn):
«In naam van *historie en recht*» bl. 144.

De bovenvermelde uitspraak der rechtbank te
Leenwarden strekt ten bewijze, dat ik mij in mijne
verwachting niet heb vergist.

Waarom nu de uitspraak belangrijk moet heeten?
Mij dunkt, het is duidelijk. Er volgt m. i. uit:
1° dat, ook naar het oordeel van genoemde recht-
bank, de Hervormde Gemeenten — bij den tegen-
woordigen staat van zaken, nu er geen rechtsgeldig
algemeen verbindend kerkelijk reglement op het
beheer bestaat — volkomen vrij zijn om ter
zake van de beheersregeling te bepalen, wat zij
zelve dienaangaande willen bepalen;

2° dat geen kerkelijk bestuur bevoegd is tot uit-
oefening van kerkelijke tucht wegens handelingen
van lidmaten eener gemeente ten aanzien van de
beheersregeling in den kring der gemeente, wan-
neer op dit punt geen kerkelijk rechtsoordeel
bestaat, en door de lidmaten dus ook geen rechts-
orde omtrent het beheer kan worden verstoord;

3° dat in elk geval eenige ter zake van zooda-
nige handelingen gevallen uitspraak van een ker-
kelijk bestuur geen rechtsgevolgen ten aanzien van
de bevoegdheid der geconsueerden op 't stuk van

de beheersregeling in hunne gemeente kan heb-
ben, indien die gemeente zelve naar hare bevoegd-
heid heeft bepaald, dat eventueel censuur niet
van de bevoegdheid tot deelneming aan het be-
heer zal uitsluiten.

Men houde nu toch scherp de rechtavraag
in het oog waarover dit geding loopt.
Socialistische sympathien hebben als zoodanig
met haar niets te maken, gelijk evenmin afkeer
van de idealen velen St. A. Parochianen het nog
voor het strikte zuivere recht mag doen sluiten, of
invloed op de beslissing behoort uit te oefenen.

Dat de ontzette lidmaten socialistischen waren
doet voor het recht op 't punt van het beheer
niets ter zake.

Dat is eene toevallige omstandigheid, welke men
op zich zelf betreuen kan, doch die geen afbreuk
doet aan het recht der gemeente om naar
eigen goedvinden hare beheersaangelegenheden
te regelen.

Jovenbedeelde lidmaten zijn dan ook niet ontzet
omdat zij socialistischen waren, maar alleen om-
dat zij hadden deelgenomen aan de be-
doelde wijziging van het reglement op het
beheer in huize op dit punt geheel vrije gemeente.

Dat is het geïncrimineerde feit. Die uit het oog-
punt van het geldend recht der gemeente vol-
komen onwraakbare handeling is door het
Class. Bestuur van Leenwarden als «verstoring en
rust» gequalificeerd (zie de uitspraak van dat Bestuur
in de *Kerk. Cour.* van 12 Maart 1893).

Het is dus geheel verkeerd en benevelt het oordeel
over de zuivere rechtavraag, waarover het in dit
geding gaat, wanneer men dit noemt — gelijk in
het bericht der *N. Rivt. C.* geschiedt — «eigenlijk
eene quaestie tusschen het klassicaal bestuur van
Leenwarden en de afgezette socialistische lidmaten».

Neen, het is eigenlijk en zeer bepaald eene quaestie
tusschen de Gemeente en het Kerkelijk Be-
stuur over de klassie waartoe zij behoort; —
tusschen de Gemeente, die krachten den,
door de houding der Synode in dezen beheersching,
wil der Kerk tot dusver ter zake van *BEHEER* en
beheersregeling volkomen vrij is, en

Het Class. Bestuur van Leenwarden, dat gan-
schelijk onbevoegd van eene naar het recht der
Gemeente volkomen rechtmatige handeling veler
lidmaten eene tuchtaak heeft gemaakt, en door
zijne onrechtmatige censuur op m. i. zeer bedenke-
lijke wijze in de Gemeente orde en rust in gevaar
heeft gebracht.

Het ware, dunkt mij, zeer te wenschen, dat de
Kerkeraad te St. Anna Par. ten spoedigste de noo-
dige stappen deed om, naar artikel 38 al. 2 van
het Regl. voor kerkelijk Opzicht en Tucht, tot op-
heffing van de onverdragbare «ontzetting van het
lidmaatschap» te komen overgaan.

Werd het niet inderdaad hoog tijd, dat die Ge-
meente weer zoveel mogelijk in haar geheel wordt
gebracht?

Doch dit nu daargelaten, — zooals reeds gebleken
is, moet, naar mijne overtuiging, de uitspraak van
Leenwarden's rechtbank volmaakt correct en strikt
rechtvaardig worden genoemd.

Inderdaad, thans, nu er geen algemeen verbind-
dende kerkelijke wet op het beheer bestaat, en zoo-
lang deze blijft ontbreken, zijn de Gemeenten ten
aanzien van het beheer en de beheersregeling
VOLKOMEN AUTONOM.

Uit kracht van dit feitelijk bestaand recht
kunnen zij doen, wat zij willen.

Mocht men nu, *St. A. Par.*, of ergens elders —
want waarlijk 60% in andere Gemeenten gaat het
sommigen vreemd toe — nog veel ongelijkelijk dingen
uitvoeren, dan tot dusver zijn geschied, niemand,
en zeker geen kerkelijk bestuur, zal er iets tegen
vermoegen.

En nu bedenke men toch, dat het hier niet enkel
de belangen geldt der Gemeenten met «vrij beheer»
— trouwens, dat zijn er in elk geval ± 400 —
maar ook die der ruim 800 andere.

Het is waar, deze staan onder het zoogenaamd
«Algemeen Toezicht». Doch wat dit beteekent,
wordt men hier en daar en elders wel gewaar. Ik
behoef daarvan hier niet verder te spreken. Slechts
eene herinnering betreffende eene zaak, niet van
financiëlen, maar van diep ingrijpenden prin-
cipiëlen aard. *Zuthou* staat 60% onder «Toe-
zicht». In weerd van Kerkeraad en Synode blijven
de kerkvoogden aldaar het protestantsch bewustzijn
der Gemeente krenken met het Roomsche symbool,
dat boven den ingang harer hoofkerk is geplaatst.

Tegenover dergelijke wilkeur blijkt de Kerk
thans machteloos te zijn, terwijl van de zijde van
het «Algemeen Toezicht» geen herstel van rech-
matige gaven te wachten schijnt.

Doch al gaf dat «Toezicht» ook minder reden
tot ergernis, dan bleef het nog waar, dat er niets
op te bouwen valt.

Want — de Gemeenten zijn vrij om zich er
van los te maken, wanneer zij dat willen.

Bedoelde instelling toch is een instituut zonder
rechtsoverheid en zonder rechtsoverheid, daar
het niet in een wet is opgenomen, die de Nederl.
Herv. Kerk geldende organisatie, en mis-
dien ten aanzien van de Gemeenten der Kerk ge-
nerlei rechtsbevoegdheid — aan wien dan ook —
kan verleenen.

Zij staat geheel buiten alle rechtsverband met
onze Kerk, terwijl ook het hoogste Bestuur der
Kerk en de Provinciale Kerkbesturen soor-
— immers nooit krachten — eenigrechtsgeldig
kerkelijk reglement — in het Algemeen
College en in de Provinciale Colleges VER-
TEGENWOORDIGD ZIJN GEWEEST.

gelijk een- en andermaal door mij in openbaren
geschrift is aangehouden, en door de SYNODE DES
VORDELEN Kerk, tegenover het optreden van Dr.
S. D. van Leeuwen, en G. J. M. Rens en mij METTER-
DAAR IS TOEGESproken Syn. Hand. 1893, bl. 513 en
326; vergelijk ibidem, bl. 432 en mijn: «In naam
van *historie en recht*» bl. 135.

De hier bedoelde vrijheid der Gemeenten is door
eene reeks van feiten bewezen. (Naarden, 1882.
Nieuw-Nieuwland, 1885; Over- en Neder-Aasselt 1886 —
een maand later uit eigen beweging terugge-
keerd — *Weekblad*, 1894).

Mocht die vrijheid nu of later in rechte worden
betwist, dan zal zij, naar mijne overtuiging, — al
indien de zaak niet na eene exceptie, maar in het
hoogste ressort ten principale zal worden be-
slist — door den burgerlijken rechter ongetwijfeld
worden gehandhaafd.

Derhalve — dit staat ten aanzien van alle Ge-
meenten vast; op het gebied van beheer en be-
heersregeling kunnen zij thans vrijelijk doen al
wat zij verkielen.

Allen de Kerk, als geheel, die tot dusver aan
de Gemeenten die vrijheid heeft toegelaten, kan
orde en regel te dezen opzichte scheppen en hand-
haven.

Doch de Kerk kan dat enkel doen langs den in
haar Algemeen Reglement aangewezen weg. En
op dien weg moet de Synode den eersten zet-
tel. OP HAAR ALLEEN dus rust de enorme ver-
antwoordelijkheid wegens het blijven ontbreken van
de kerkelijke wet, die de Gemeenten aan goede
orde en vasten regel binden moet.

Men houde toch, in weerd van, of liever juist
wegens de voortdurende wijgering der Synode,
met kiemenden ernst bij haar aan op die zo
dringend noodige kerkelijke wet!

Kerkorden, Ringen, Classicale Vergaderingen,
lidmaten en leden der Gemeente, zij allen, die met
de goederden en de belangen der Gemeenten
beveiligd wil zien —
laat u toch bij de Synode hooren, en vraag haar
met een besluiten en krachten wil, dat zij der
Kerk het HAAR TOEKOMEND RECHT toch niet lan-
ger onthoude!

Officieele Berichten.